

Identificering og håndtering af etiske situationer i klinisk praksis

Jacob Birkler, filosof, ph.d. i medicinsk etik, fhv. formand, etisk råd

Når etikken bliver synlig

Juridisk spørgsmål	Praktisk spørgsmål	Etisk spørgsmål
Hvad <i>skal</i> jeg/vi (ikke) gøre?	Hvad <i>kan</i> jeg/vi (ikke) gøre?	Hvad <i>bør</i> jeg/vi (ikke) gøre?

Det etiske dilemma

Et etisk dilemma er en vanskelig værdikonflikt, hvor der skal træffes ét valg blandt flere handlingsalternativer. Et valg, hvis udfald får konsekvenser for andre mennesker.

Hvem går med skrupler?

Intet synligt dilemma

Ser ikke kompleksiteten og de mange hensyn

Synligt dilemma

Erkender det vanskelige valg

Intet synligt dilemma

Opnået handleduelighed

Etiske dilemmaer

Autonomi

Respekt for
selvbestemmelse

Paternalisme

Som professionel
ved jeg bedre

Dilemmaer	Autonomi	Paternalisme
Værdier	Respekt, tillid, åbenhed etc.	Faglighed, ansvarlighed etc.
Konflikter	Tage/få et valg Habilitet	Ønsket/Uønsket Skjult

Etik i forruden og bagruden

Etik i forruden

Hvad bør jeg/vi (ikke)
gøre hvis det sker?

Etik i situationen

Hvad bør jeg/vi
(ikke) gøre lige nu?

Etik i bagruden

Hvad burde jeg/vi
(ikke) have gjort?

Etiske refleksioner

Nærhed og/eller Distance

Hurtigt og/eller Langsomt

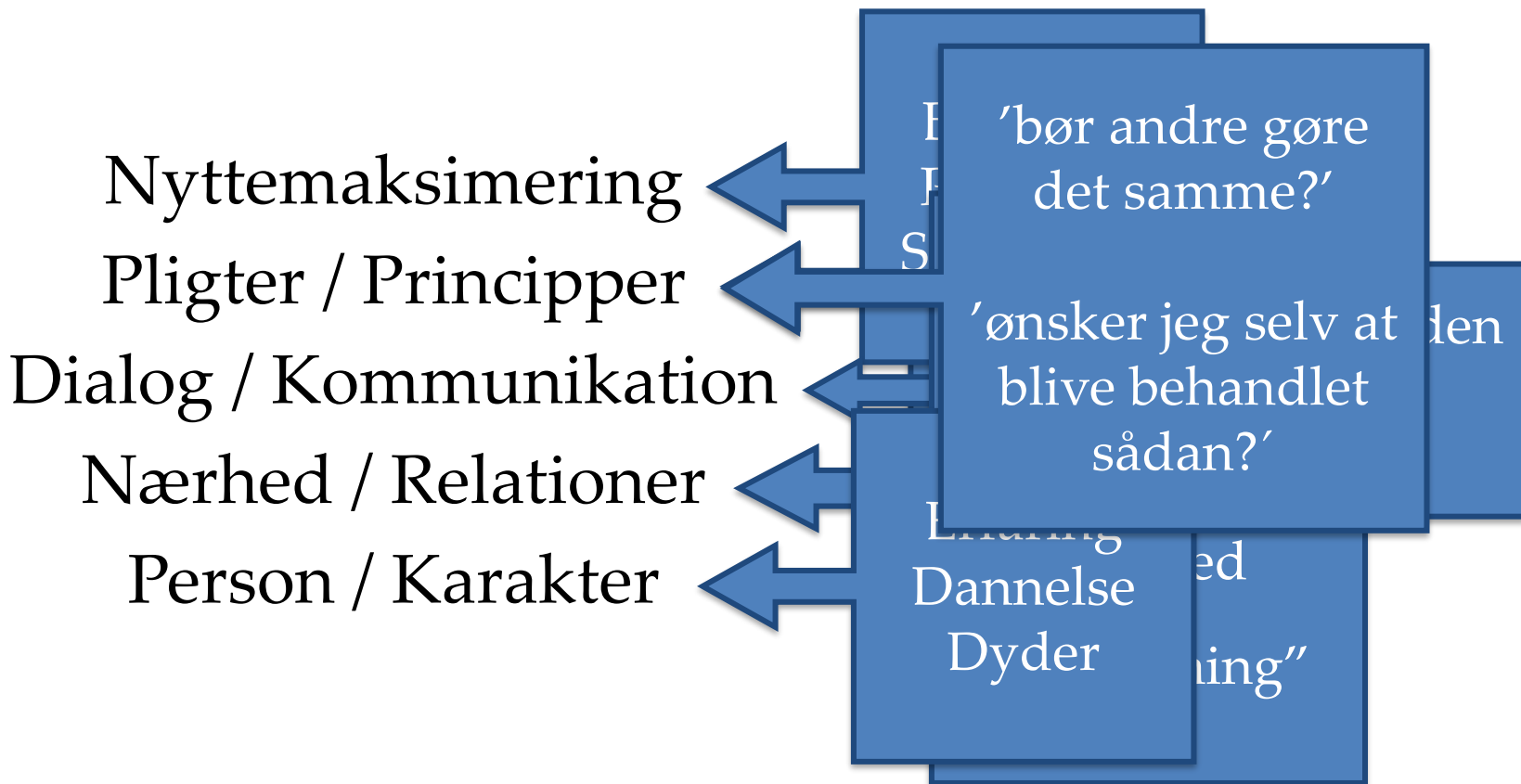
Våge og/eller Overvåge

Førstehjælp og/eller Næstehjælp

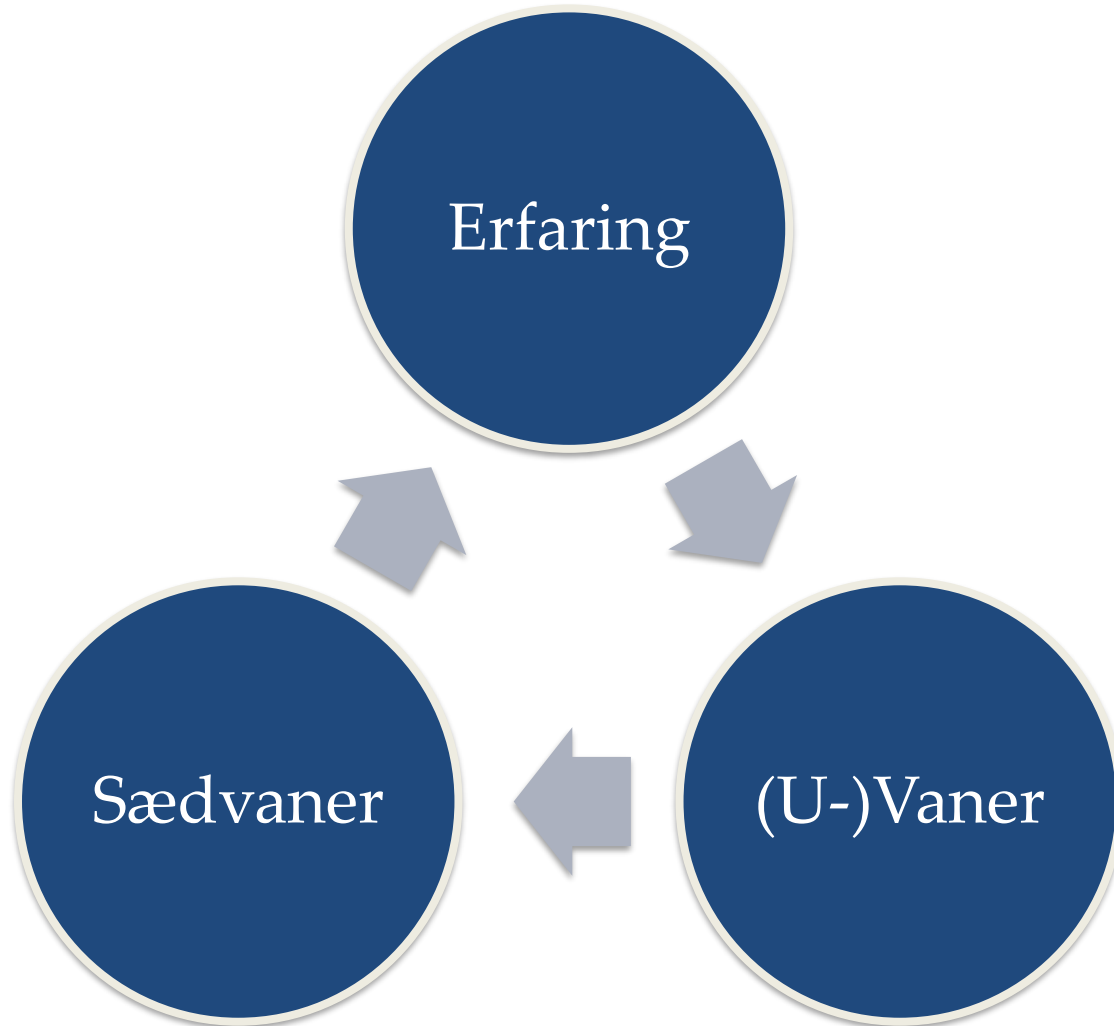
Tilgangspunkt og/eller Udgangspunkt

Kan man dø for sent?

Etiske redskaber og egenskaber

Vejen til etik

Grundværdier

Værdier
Åbenhed
Ansvarlighed
Respekt
Faglighed
Anerkendelse
Tillid
Humor
Nærvær

Værdier
Lukkethed
Uansvarlighed
Despekt
Ufaglighed
Miskendelse
Mistillid
Alvor
Distance